

OGLAŠAJTE V
NAJBOLJŠEM
SLOVENSKEM
ČASOPISU

Izvršujemo vsakovrstne
tiskovine

ENAKOPRAVNOST

EQUALITY

NEODVIŠEN DNEVNIK ZA SLOVENSKE DELAVCE V AMERIKI

ADVERTISE IN
THE BEST
SLOVENE NEWSPAPER

Commercial Printing of
All Kinds

VOL. XXXIV.—LETO XXXIV.

CLEVELAND, OHIO, MONDAY (PONEDELJEK), FEBRUARY 12, 1951

ŠTEVILKA (NUMBER) 30

NOVI GROBOVI



JOHN LAZNIK

Pred dvema tednoma je John Laznik tako nesrečno padel, da je poškodbam podlegel večerjaj popoldne v Huron Rd. bolnišnici. Star je bil 60 let. Stanoval je na 17725 Waterloo Rd. Doma je bil iz vasi Zagorje ob Savi, kjer je bil več sorodnikov. Tukaj je bil 40 let in je bil član družstva v boj št. 53 SNPJ.

Tukaj zapuška soprogo Anno, rojeno Rosel, tri hčere, Mrs. Eleanor Ogrin, Mrs. Ann Andel in Gertrude, štiri vnuke in več sorodnikov. Pogreb se vrši v sredo jutraj ob 8.45 uri iz pogrebnega zavoda Joseph Zele in sinovi, 458 E. 152 St., v cerkev Our Lady of Perpetual Help ob 9.30 uri in nato na pokopališče Calvary.

PETER J. MIHELIC

Kakor je bilo že poročano, je v petek jutraj umrl v Doctor's bolnišnici Peter J. Mihelc, p. d. P. J., star 43 let. Stanoval je na 17813 Delavan Rd. Rojen je bil v Clevelandu.

Tukaj zapuška žaljučno soprogo Anno, ki je hči Mrs. Eleanor Brundula, in brata Franka. Pogreb se je vršil danes jutraj iz pogrebnega zavoda Mary A. Svetek, 478 E. 152 St., v cerkev sv. Jeronima in nato na pokopališče Calvary.

LOUIS CARL MALEK

V soboto jutraj je preminil Louis Carl Malek, star 62 let, stanujoč na 14822 Hale Ave. Rojen je bil v Pozegu, Jugoslavija, odkoder je prišel v Ameriko pred 35 leti. Bil je član družstva sv. Jova.

Tukaj zapuška žaljučno soprogo Elizabeth, pet sinov: Frank, Louis, John, Joseph in Steve, brata Pavla in vnuke. Pogreb se vrši v sredo jutraj ob 9.30 uri iz pogrebnega zavoda Mary A. Svetek, 478 E. 152 St., v cerkev sv. Jeronima ob 10. uri in nato na pokopališče Calvary.

FRANK NATLAČEN

Po kratki bolezni je umrl v petek popoldne v St. Vincent's Charity bolnišnici Frank Natlačén, star 42 let, stanujoč na 1422 E. 176. Rojen je bil v Clevelandu.

Tukaj zapuška žaljučno soprogo Kristine, rojeno Trhlen, oeta Franka, ki je več let vodil popravljajalno čevljev v Garfield Heightsu, brata Edward in strica Johna. Pogreb se vrši v torek jutraj ob 8.30 uri iz pogrebnega zavoda Louis Ferfolia v cerkev sv. Jožefa na E. 144 St. in Aspinnall Ave., ob 10. uri in nato na pokopališče Calvary.

Zadeta od avtobusa

V petek jutraj je bila Mrs. Mary Novak iz 983 E. 67 St. zadeta od avtobusa na E. 174 St. in Grovewood Ave., pri čemur ji je bila zlomljena leva noga. Zdjaj se nahaja doma pod zdravniško oskrbo. Če je kdo videl nesrečo, je prošén, da sporoči na omenjenem naslovu ali pa naj pokliče EN 1-4280.

Defetisti nimajo mesta v Ameriki

RALEIGH, N. C., 11. feb.—Vodja demokratov v senatu Ernest McFarland je polemiziral z republikanci glede odposiljanja ameriških čet v Evropo. Njegov glavni povdarek je bil v tem, ko je dejal, da Amerika še ni bila nikdar močnejša.

"Tisti kritiki, defetisti in bojazljivci, ki nas silijo, da naj zapustimo naše vodstvo svobodnega sveta, ne predstavljajo današnje Amerike," je izrecno povdarnil senator. Senator je naglasil, da mora Amerika zagovarjati zunanjo politiko predsednika Trumana, da se mora pridružiti nazorom generala Eisenhowerja kot vrhovnega poveljnika skupnih čet zapadne Evrope in je vzkliknil:

"Komu naj sledimo, ali generalu Eisenhowerju, ali pa ljudem, ki danes zagovarjajo stališča, da se na našem kontinentu ocdamo s kitajskim zidom in prepustimo ostali svet njegovi usodi, jutri pa zopet zagovarjajo načelo, naj bi se pomagalo Evropi, vsekakor v omejenem oziru. Ali naj sledimo Eisenhowerju, ali pa ljudem, ki se bavijo samo s številkami, koliko več ali manj moštva naj se pošlje v Evropo."

Demokratski senator je povečeval ideje Tomaža Jeffersona, Jacksona, Wilsona in pokojnega Roosevelta.

Senator je govoril kot demokratski zastopnik nekako uvodno v "veliko debato," ki se bo začela prihodnji četrtak pred odobrom za vojaško službo in ki se bo pečal z najglavnejšim vprašanjem, to je, koliko čet naj pošlje Amerika v Evropo.

Eisenhower naj vodi, pravi Harriman

V Philadelphiji je govoril Averell Harriman in se je pečal s kritiki ameriške zunanje politike. S temi kritiki je Harriman obračunal, ko jim je očital, da ne poznajo bistva trenutne svetovne borbe. Če je Rusija začrtala si nekako svetovno strategijo za svoje cilje, mora Amerika zasnovati enako svoja svetovna pota. Politika predsednika Trumana gre za tem; slediti pa moramo tudi potom in ciljem generala Eisenhowerja, kakor si jih je on začrtal.

Delavstvo zastopano v odboru za stabilizacijo

WASHINGTON, 11. feb.—Šef za gospodarsko stabilizacijo Erick Johnston je imenoval George M. Harrisona, predsednika bratovščine železničarskih nameščencev (AFL) za svojega glavnega pomočnika. Ta korak Johnstona jasno kaže, da hoče sodelovati z delavstvom, ko gre za življenjsko važno vprašanje — stabilizacije mezd in cen. Še do danes urad ni mogel sestaviti enotnega obrazca, kako naj se stabilizirajo meзде. Gledišča delavskih, industrijskih zastopnikov ter drugih javnih predstavnikov gredo daleko narazen.

Ta teden naj bi se končno doležile cene masčobam, fižolu, kavi, kakaou in nekaterim drugim živilom.

Harrison, ki je star 55 let, živi v Cincinnatiju, kjer ima njegova unija svoj glavni stan. Je tudi podpredsednik AFL.

Senator Taft je neizprosen

CHICAGO, 11. feb.—V svojem govoru, ki ga je imel senator Taft v Chicagu ob priliki proslave Lincoln, se je ohijski senator Taft z vsilo silo zagnal v predsednika Trumana, ko razpošilja ameriške čete po svetu. Taft je trdil, da naj ameriško ljudstvo ne bi imelo zaupanja v predsednika Trumana, da naj bi ta ne bil zadosti jaka osebnost, polna odgovornosti, ko gre za vprašanje, dali naj se Amerika zaplete v vojno.

Njegovi koraki da so brez smisla, neuravnovešeni; Truman, da se ne posvetuje niti s tistimi, ki znajo o stvari več kot on. Manjka mu presoje kaj sme in kaj se ne sme, ko piše osebna pisma. Ne gre, da bi takemu človeku dali v roke usodo milijonov ameriških fantov, ki naj se bojujejo na tujih tleh. Taft je ostro polemiziral s Trumanom, ki da si prilasča neomejeno oblast, da pošlje kakršnokoli številu ameriških vojakov na tuja bojišča. Gre za važno ustavno vprašanje, dali sme predsednik brez kongresa in torej brez ljudstva, ki je izvolilo člane kongresa, na tak način angažirati ameriški narod. Karkoli naj že sklene kongres, četudi bi pri glasovanju Taft ne bil za predlog, bo Taft podpiral. Če pa karkoli podzvam predsednik, do česar nima pravice, do tega se Taft ne čuti vezanega.

Taft zastopa stališče, da naj zapadno-evropski narodi postavijo na noge 9 vojaških divizij za vsako eno ameriško. Ameriške kopne sile, ki naj bi nastopile bodisi v Evropi, bodisi v Veliki Britaniji, se morajo po Taftu omejit in sicer kopne ameriške sile največ do 20% celote, zračne sile pa največ do 10% celote.

Zavezniki v Seoulu; ofenziva gre naprej

TOKIO, 11. feb.—Potem, ko so zavezniki čete prodrle preko komunističnega obrambnega sistema, vrgle kitajske in korejske komuniste nazaj, so na čelu z 25. ameriško divizijo vkorakale v zapuščeno prestolico Seoul in njena predmestja.

Sovražnikove žrtve so ogromne.

Mesto, ki je menjavalo v korejski vojni ponovno svoje gospodarje je praktično zapuščeno in kup razvalin. Sama komunistična postojanka ni bila močno zasedena.

Zavezniška ofenziva na ostalih sektorjih se nadaljuje v smeri proti 38. paraleli.

Nemški protestanti proti Rusom

BERLIN, 11. feb.—Po Rusih kontrolirana vlada v Brandenburgju je zahtevala od protestantske cerkve, da se vodstvo protestantov, ki se nahaja v zapadnem Berlinu, ki ga imajo v rokah zavezniki, preseli v sovjetsko zono.

Na zboru protestantske cerkve v Berlinu se je sklenilo, da nemški protestantje ne bodo zapustili poti svobode, po kateri so hodili in se borili vso svojo preteklost. Na komunistično grožnjo, da bodo protestantom odtegnjeni vladni prispevki v približnem znesku 200.000 dolarjev, so protestantje odgovorili, da jih ta grožnja ne zadene in da bodo vzdržali pri svoji poti tudi brez te vladne podpore.

KORAJŽA PA TAKA . . .

LANSING, Mich., 11. feb.—Na policiji se je predstavil neki Richard C. Shay, sicer zaposlen kot cestni delavec, ki je priznal, da je premišljeno zažgal neko vladno poslopje, kjer znaša škoda nastala po ognju 4 milijonov dolarjev. Shay je vrgl gorečo vžgalico v posodo za odpadke, ki se je rešnično vžgala in je ta ogenj povzročil splošen požar. Shay se je zagovarjal, da se je nameraval vrniti, pogasiti ogenj, da je vedel, da bo aretiran, ker je snoval požig, da bo pogojno obsojen, s tem pa se bo izmaknil—vojaški dolžnosti.

Shay ima 19 let, je poročen in ima 7 mesecev starega otroka. Pri vsem tem pa obstoja verjetnost, da mu niti oblast ne bo mogla dokazati namernega požiga, ker vsi znaki kažejo, da je požar nastal—po naključju.

Dogodki preko petka in sobote

LABORISTI ODBILI NEZAUPNICO

LONDON, 9. feb.—Laboristi so bili tokrat kot eden mož v poslanski zbornici. Odbili so nezaupnico, ki so jo stavili konservativci v vprašanju znižanja mesnih obrokov. Konservativce so podpirali liberalci; nad oboja strankama razpolagajo laboristi z 8 glasovi večine in točno s temi glasovi je bila odbita konservativna nezaupnica vladi.

CLEMENTIS V JUGOSLAVIJI?

BEOGRAD, 9. feb.—Ameriško poslaništvo v Beogradu je bilo informirano, da naj bi bil bivši čehoslovski zunanji minister Vlado Clementis pribežal v Jugoslavijo. Na tozadnevna vprašanja pri jugoslovanskih oblasteh ameriški poslanik ni dobil točnega ne negativnega, ne pozitivnega odgovora. Tudi v Jugoslaviji se sušlja, da je nekaj gnilega v državi—Česki.

BLAGOSLOVLJENA DEŽELA

BONTIFUL, Ut., 9. feb.—Po zdravstveni statistiki izkazuje pokrajina Davis v državi Utah višek življenjske lestvice v razmerju rojstev in smrti. V letu 1950 je bilo 970 rojstev in samo 120 smrti, torej razmerje rojstev 8 proti 1, ali štirikrat več kakor je splošna statistika, t. j. 220 rojstev na sto smrti.

HOOVER BOLJ UMERJEN

NEW YORK, 9. feb.—Bivši predsednik Hoover je imel najavljeni govor in je svaril svet pred kakršnokoli vojsko z Rusijo, ker bi taka vojska pomenila konec civilizacije. Branil se je očitka izolacionalist; če bi propadle druge države, bi bila Amerika nujno potisnjena v izolacijo. Na to obrambeno linijo med Pacifikom in Atlantikom da je on mislil in ji sedaj dodaja še Sredozemsko morje in Indijsko ocean. Hoover zagovarja močno zračno, pomorsko silo, dvig municije, vse to v borbi proti Rusiji.

Doma iz bolnišnice

Mrs. Josephine Centa se je večerj vrnila iz bolnišnice na svoj dom na 13417 Kuhlman Ave. Zdravje se ji polagoma vrača. Prijateljice jo sedaj lahko obiščejo na domu.

JAPONSKA SE ZATEKLA POD VARSTVO AMERIKE

POGODBA Z JAPONSKO GOBOVA; AMERIŠKI VOJAK OSTANE

Titoizem ali reforma v Italiji

RIM, 11. feb.—Italijanski komunistični disidenti, ki rastejo kakor gobe po dežju, oznanjajo, da bodo ustanovili novo delavsko stranko v duhu marksizma. Ta stranka bo neodvisna in se ne bo dala ukloniti politični sili katerekoli druge države. Ti italijanski disidenti trdijo, da ne gre za kak Titoizem ali Trockizem, ker vse to bi itak ne pomagalo italijanskemu delavcu. Oni se smatrajo za reformiste, kar med italijanskimi socialističnimi masami itak ni nov pojav. Že pred prvo vojno je bilo med italijansko socialno-demokratsko stranko močno reformistično gibanje, znano pod imenom Turati, ki je bil vodja reformističnega krila stranke. Takrat, kakor tudi sedaj gre za praktično aplikacijo marksističnega nauka v življenju italijanskega delavca.

Značilno je, da se je to reformistično gibanje začelo v najbolj rdeči italijanski provinci Emilija, kjer je komunistično delavstvo po svojih zastopnikih proglasilo, da noče slediti moskovskemu diktatu. Italijanski delavec naj bo neodvisen in združen. Ti disidenti računajo, da se jim pridruži (ali oni njemu) sedanje levičarsko krilo social-demokratske stranke, ki ga vodi Nenni. Nenni je imel pogodbo o skupnem nastopu s komunisti že od leta 1946. Obenem upajo dobiti v svoje vrste neorganizirano maso italijanskega delavstva, ki ji diktat iz tujine ni šel v račun.

Katoliški levičarski delavski krogi pa naglašajo, da gre ne dvojbeno za gibanje, da se tudi v Italiji ustvari po vzgladu Tita v Jugoslaviji italijanski nacionalni komunizem.

Amerika bo v bombah prva na vrst

LONDON, 11. feb.—Ravnatelj ameriškega urada za državno obrambo Caldwell, ki se nahaja trenutno v Londonu, je izjavil, da bo Amerika v slučaju napada z atomskimi bombami kot prva na dnevnem redu, Velika Britanija pa kot druga.

Caldwell se nahaja s svojimi pomočniki v Veliki Britaniji, kjer študira načine tamonjne civilne obrambe. Caldwell se je pohvalno izrazil o angleških metodah in je dejal, da jih bo v glavnem posnemala tuja Amerika. Da se lahko večjavo v to doležene moči, bo zvezna vlada v Washingtonu izbrala troje večjih mest ter bo predočila položaj, kakor da bi ta mesta bila bombardirana. Britanci so tako umetno bombardirana mesta in sledeče reševanje že preskusili. Po britanskem vzgladu bo tudi Amerika postavila izbrane zbere načelnikov mestnih obramb in to čimprej, ker da se Amerikanci ne zavedajo dovolj nevarnosti bombnih napadov, zlasti atomskih ter da je treba vzdrniti zaspane mestne uprave, da bo v slučaju vojne Amerika prva bombardirana po Rusih z atomskimi bombami, zastopa 66% ameriškega javnega mnjenja.

TOKIO, 11. feb.—Razgovori posebnega ameriškega odposlanca John Foster Dullesa s predstavniki japonske vlade glede sklenitve miru med Ameriko in Japonsko so končani. Bistvene točke mirovne pogodbe so obojestransko sprejete. Japonski ministri predsednik Shigeru Yoshida je v imenu japonske vlade izjavil, da naj za prehodni čas po sklenitvi mirovne pogodbe Amerika prevzame protektorat nad Japonsko.

Potem, ko se je posebni ameriški odposlanec John Foster Dulles za Ameriko pogajal z japonskimi političnimi krogi glede separatne mirovne pogodbe med Ameriko in Japonsko in šrečno dokončal te razgovore in sestavil osnutek mirovne pogodbe, je odpotoval na Filipine, odkoder ga vodi pot v Avstralijo in Novo Zelandijo, kamor je bil od tamošnjih predstavnikov izrecno povabljen.

Japonci želijo ameriško varstvo

Pred svojim odhodom je Dulles dejal in je bila ta izjava podana skupno s predstavniki japonske vlade, da je izrecna želja japonskega ljudstva, da sprejme ameriški protektorat za dobo, ki bo sledila neposredno sklenitvi mirovne pogodbe.

Japonski ministri predsednik Yoshida je povdaril, da je njegova vlada z impozantno večino naroda toplo pozdravila dogovor o varnosti, kateri dogovor predvideva, da se bojo nastanile ameriške čete na Japonskem in okrog Japonske.

Ameriški zastopnik je, kakor smo že poročali, predlagal Japonski, da, ko bo ubrala svojo lastno svobodno pot in bo nastopilo gotovo razdobje, tekem katerega bo potrebna posebna zaščita, ko bo Japonska še neoborožena, da to luknjo zamašijo ameriške varnostne čete. Ta čas je bil sprejet kot neomejen rok bivanja ameriških čet na Japonskem. Kako dolgo bo trajal bo zavisto od Japonske in njene volje, kako organizirati lastno obrambo.

Napad na Japonsko — napad na Ameriko

Če bi se v tem razdobju izvršil od katerekoli strani kak napad na Japonsko, bi to značilo isto, kot da bi bila napadena Amerika, je jasno povdaril ameriški zastopnik Dulles. Le skrajna levičarska plast med japonskimi političnimi strankami, to so komunisti, so nasprotovali ameriški ponudbi o pomoči Japonski. Ta korak Amerike znači novost v mednarodni diplomaciji in če bi bila Amerika svoječasno postopala na sličen način s poraženimi evropskimi državami, bi bil mednarodni položaj danes nedvojbeno jasnjši.

Japonska med Združenih narodov

"Mi imamo končno in vzraduščujoče zagotovilo od Amerike, da nam da mir, da da Amerika Japonski pravičen in pravilen mir in da bo Amerika podpirala Japonsko v njenem stremljenju, da postane člane Združenih narodov," je izjavil japonski ministriški predsednik.

Tako ameriški, kakor japonski predstavnik sta povdarila, da se je našla skupna "baza za mirovno pogodbo, za medsebojni sporazum, da so dosežene točke splošnega značaja, da se bo osnutek pogodbe predebatiral z

zavezniki, ki so bili v vojni proti Japonski in da Amerika ne namerava naložiti Japonski pretežkih gospodarskih ali finančnih bremen ali otežkočiti njeno trgovino.

Na to naj pristanejo Filipini, Avstralija in Nova Zelandija

Povsem naravno je, da so na sklenitvi mirovne pogodbe z Japonsko v prvi vrsti zainteresirane obmejne sosedje kakor so Filipini, Avstralija in Nova Zelandija. Te pokrajne so bile med zadnjo svetovno vojno glavna tarča japonskih napadov in opustošenja. Ameriškega zastopnika Dullesa čaka precej delikatna naloga, da pridobi vlade omenjenih pokrajin za za sporazum, ki je v bistvu dosežen med Ameriko in Japonsko. Vprašanje vojne odškodnine ne zadeva toliko Amerike, kolikor omenjene države—angleške dominijone, ozioroma ameriški protektorat. Za njih je enako življenjsko važen dogovor o nastanitvi ameriških čet na Japonskem in v njeni bližini.

Londonska vlada, kakor urad angleških dominijonov sta istočasno in sprovedno obveščena o poteku teh zgodovinskih pogajanj.

Odbor in direktorij SDD

Na prvi seji novoizvoljenega direktorija Slov. del. doma na Waterloo Rd. se je konstituiralo sledeči odbor za tekoče leto: Predsednik Matt Petrovich, podpredsednik John Zaic, tajnik Vincent Coff, blagajnik Louis Levstek, zapisnikar Ludvik Sanabor, predsednik nadzornega odbora Walter C. Lampe, nadzornika: Tony Prime in Frank Bittenc, predsednik gospodarskega odbora George Marolt, člana gospodarskega odbora: Joe Godec in Frank Završnik, ostali direktorji pa so: Theodore Laurie, Tony Novak, Louis Smrdel in Frank Ipavec.

Vile rojenice



Vile rojenice so se zglesile pri Mr. in Mrs. Frank Rodica, 114 N. Blvd., Deland, Fla., in jima pustile zalo hčerkico-prvorojenke, ki je tehtala 5 funtov in 7 unčev. Mlada mamica je hči Mr. in Mrs. Bill Hayden na 26830 Shoreview Ave., Euclid 17, O., srečni oče je pa sin družine Mrs. Josephine Rodica, kateri so nekoč stanovali na St. Clair Ave. Tako sta postala Mr. in Mrs. Hayden prvi stari oče in stara mama, Mrs. Rodica, 208 Lytle St., New Smyrna Beach, Fla., pa drugi stara mama. — Cestitamo!

"ENAKOPRAVNOST"

Owned and Published by
THE AMERICAN JUGOSLAV PRINTING & PUBLISHING CO.
6231 ST. CLAIR AVENUE CLEVELAND 3, OHIO
HENDERSON 1-5311 — HENDERSON 1-5312
Issued Every Dry Except Saturdays, Sundays and Holidays

SUBSCRIPTION RATES—(CENE NAROČNINI)	
By Carrier and Mail in Cleveland and Out of Town: (Po raznašalcu in po pošti v Clevelandu in izven mesta)	
For One Year—(Za eno leto)	\$8.50
For Six Months—(Za šest mesecev)	5.00
For Three Months—(Za tri mesece)	3.00
For Canada, Europe and Other Foreign Countries: (Za Kanado, Evropo in druge inozemske države):	
For One Year—(Za eno leto)	\$10.00
For Six Months—(Za šest mesecev)	6.00
For Three Months—(Za tri mesece)	3.50

Entered as Second Class Matter April 26th, 1918 at the Post Office at Cleveland, Ohio, under the Act of Congress of March 3, 1879.

104

BESEDA O INDIJI

Med slovenskimi otroci, vsaj v stari domovini, je bila razširjena pripovedka o Indiji Koromandiji, kjer se cedi med in mleko, kjer slaščice rastejo kar na drevesih, kjer ni gorja in zemeljskih težav. Ko pa beremo, da je tudi Indija zaposila Ameriko za pomoč, da bi ljudstvo ne umiralo od lakote in bi se vsaj delno odpomoglo pomanjkanju, vidimo, da socialne razmere v tej bajeslovni Indiji ne morejo biti ravno sijajne. Tudi je na dnevnem redu v današnji mednarodni zmešnjava in napetosti stalno ime indijskega predsednika Nehruja ter njegovega zastopnika pri Združenih narodih Raua. Vsekakor zelo aktualno ako se v nekaj obrisih ozremo na ta velevažni del zemeljske oble.

Za Evropo je bila Indija odkrita po angleških mornarjih, zlasti pa po angleški vzhodno-indijski družbi, ki je ustanovljala najprvo ob obalah, potem tudi v notranosti tega ogromnega azijskega polotoka svoje postojanke. Ko ji je 31. decembra leta 1600 velika angleška kraljica Elizabeta podpisala ustanovno listino (charter), je v tej listini tudi stalo, da bo družba delovala v čast in prospeh ter bogastvo angleškega naroda, da bo pomnožila njegovo plovbo in podpirala zakonitost pomorskega prometa na tej daljni točki. Imenovana družba je kolonizirala indijski polotok brez kontrole, kakor je vedela in znala, ter izkoriščala deželo kolikor jo je le mogla. To izkoriščanje na eni strani, na drugi strani pa pomembnost Indije za Anglijo kot tako je nagnilo končno angleško vlado, da je leta 1784 izdala poseben zakon o tej vzhodno indijski družbi, kateri je napravila posebno vladno komisijo v Londonu, ki naj družbo nadzoruje. Minilo je komaj dobrih 50 let, ko so se začeli upori zoper družbo in je pretila nevarnost, da bi Anglija izgubila to velevažno postojanko. Z zakonom leta 1858 je bila Indija stavljena direktno pod vlado Velike Britanije, družbino delovanje pa ustavljeno.

S tem še ni rečeno, da je bil mir upostavljen ter za trto gibanje po samostojnosti Indije in po spoditvi Britancev iz polotoka. Od obeh strani so padali predlogi, kako ustavno urediti medsebojne odnose, dati Indiji dovolj samostojnosti, ob enem pa gledati na to, da se dežela ne odtrga popolnoma od angleške krone.

Ti poiskusi datirajo že iz časa med prvo svetovno vojno in so se vlekli s svojimi predlogi in protipredlogi dolga leta, dokler ni prišlo po drugi svetovni vojni do končne ureditve, to je do ustanovitve dveh velikih dominijonov in to muslimanskega z imenom Pakistan ter indijskega, poleg ohranitve še obstoječih manjših in večjih samostojnih kneževin, kakih 600 po številu, ki imajo teritorije od večje vasi do pravih pokrajin, in ki so direktno podrejeni britanski kroni.

Na videz se človek začudi, kako da ta ogromna dežela ne more živeti samostojno. Gre za 250 milijonov Hinducev, kakih 75 milijonov Muslimanov, 6 milijonov kristjanov in nekaj drugih manjšin. Že dejstvo, da imamo opravka s 75 milijoni ljudi muslimanske vere, s številom, ki odgovarja številu združenih Nemcev v Evropi ali pa Angležev raztresenih po celem svetu, nasproti 250 milijonom Hinducev govori jasno, da gre za dva velika, toda do skrajnosti različna tabora. Demokratski napredni etnotni muslimani v Indiji se upravičeno posmejujejo zaostalosti in razdrojenosti Hinducev. Toda pri Hinducah je pogledati malo globlje. Med njimi je čez dva tisoč verskih sekt, ki režejo tako globoko v meso tega naroda, da ni nobene primere v kateremkoli verstvu sveta. Sektovsko življenje Indijcev je glavni znak socialnega življenja tega naroda, ki je ravno po sektah oviran v razvoju in razbit skoraj na atome.

Njegova sveta reka Ganges se ne sme uporabljati v civilizatorične namene, ker je pač—sveta. Deželi n. pr. grozi suša, toda namakati iz te reke je prepovedano, ker tega ne dopusti—božanstvo. Deželi grozi lakota. Toda pobijati govejo živino—krave in jesti meso se ne sme, ker to prepoveduje—božanstvo. V deželi razsajajo bolezn. Toda poseg zdravnikov v človeško telo je prepovedan, ker prepoveduje to verstvo kaste. Dvatisoč kast! Predočiti si moramo ta vpliv le, če povdarimo, da je vsak stik med posameznimi kastami izključen; da je n. pr. posebna kasta ribičev, ki pletejo ribiške mreže od leve na desno, a druga kasta, ki plete od desne na levo. Pripadniki ene kaste nimajo pristopa v to drugo kasto in je n. pr. možitev ozi-

UREDNIKOVA POŠTA

Delovanje podružnice

š. 39 Sans
Cleveland, Ohio—Da je človekoljubnost še vedno med nami, da ljubimo svoje rodne kraje, svoje brate in sestre onkraj morja in da nam je še vedno pri sreju trpljenje narodov nove Jugoslavije, nam pričajo darovi, poslani na podružnice ali v glavni urad Sansa. Kadar koli se je prosilo pomoči potom Sansa, se je še vedno odzvalo mnogo čutečih src do svoje nekdanje rojstne domovine.

Tudi to pot, ko si je Sans dal nalogo pomagati otrokom in materam, ste že priskočili z darovi celo preje kot pa ste prejeli pismene prošnje, zato vam priskrbi hvala. Trpeči jugoslovanski narod vam bo do smrti hvaležen, ker ga niste v uri največje potrebe zapustili. Prispevke so poslala sledeča društva in posamezniki:

Društvo Vodnikov venec, št. 147 SNPJ izročilo po tajniku Leo Poljšaku \$100; tajnik društva Naprej, št. 5 SNPJ, John Krebel izročil enako tudi \$100; za društvo Svobodomiselnice Slovenke, št. 2 SDZ izročila Mrs. I. Schifferer \$50; za društvo Carniola Tent, št. 1288 the Macca-bees \$10, izročil tajnik John društvo Slovan, št. 3 SDZ; Proki ima urad v Slovenskem narodnem domu, \$20.

V glavni urad Sansa pa so poslali: Podružnica št. 48 Sans \$50; podružnica št. 56 Sans, Milwaukee, Wis., \$100, in Valentin Virnich, \$5, poslala tajnica Mrs. Mary Kramer. Mrs. Josephine Cvelbar, Sharon, Pa., poslala \$29 od podružnice št. 30 SANS in Anton Peterca iz Neola, Utah, poslal \$5.

Sledeča društva iz Clevelanda so prispevala v upravni sklad:

Po \$25: Clevelandka federacija SNPJ; društvo Vodnikov venec, št. 147 SNPJ; društvo Napredne Slovenke, št. 137 SNPJ; društvo Slovenec, št. 1 SDZ; društvo Slovan, št. 3 SDZ; Progressivne Slovenke krožek št. 2; dramsko društvo Ivan Cankar \$15.

Po \$12: Društvo Naprej, št. 5 SNPJ in društvo Carniola Tent, št. 1288, Macca-bees. Po \$10: Yugoslav Camp, št. 293 WOW; Slovenske Sokolice, št. 442 SNPJ, in pevski zbor Zarja. Društvo Novi dom, št. 7 SDZ \$5.

Posamezniki prispevali: Prijatelj Sansa iz St. Clair Ave., \$20; Frank Klemenčič, E. 141 St., \$10 v spomin pokojnega Joe Mihevc, ker je bil njegov prvi hišni gospodar.

Po \$5: Charles Vrtovnik, Frank Mohorčič, John Tavčar, Frances Juretič, Frank Gustinčič v spomin pokojnega Frank Chandek, John in Ana Pollock, Frank Cerne v spomin pokojnega Frank Perme. Vincent Jurman, Anton Kukavec, še Frank Gustinčič in Leonard Poljšak. Anton Črtalič \$4.

Po \$3: Helen Mikuš in Joseph Champa.

Po \$2: Uršula Mulej, Peter Valenčič, Ivanka Schifferer, Frank Zorič, Sofia Strumbelj, Sallie Strumbelj, Andy Turkman, Anton Debelak, Ludvik Verček, Anton Eppich, Nežka Kalan, Jos. Sircel, Karl Samanich, Camilius Zarnik, Josephine Tratnik, Josephine Gerlica, August Kužnik, Vincent Salmič, Andrew Hočvar, Frank Verček, John Grilec, Mary Zavrl.

Joseph Okorn \$1.50.

Po \$1: T. Gerchman in Fr. Zorman.

Za podružnico št. 39 Sans: John Pollock tajnik.

GUSTANJ-VAŽNO SREDIŠČE JEKLARSKE INDUSTRIJE

Guštanj se v čudovitem tempu razvija v jeklarskega velikan. To kažejo že sedanji novi, najmodernejši zgrajeni in opremljeni obrati in industrijske dvorane. Hkrati z modernizacijo in razširitvijo malih in zastarelih obratov in gradnja novih industrijskih obratov pa se nemoteno razvija in narašča proizvodnja jekla in jeklarskih izdelkov.

V primerjavi z letom 1939 se je v letu 1950 proizvodnja dvignila za več kot dva in pol krat. Glede proizvodnje raznih vrst jekla, jeklenih polizdelkov in končnih izdelkov pa današnjega Guštanja sploh ni mogoče več primerjati s predvojnimi Guštanjem. K večji in raznovrstnejši proizvodnji je bistveno pripomogla nova energetska centrala, boljše izkoriščanje obratov ter naprav in višja delovna storilnost.

Vedno več žlahtnega jekla

V dosedanjem razvoju in nastajanju velike guštanske jeklarne je najbolj zanimivo to, da se proizvodnja čedalje močnejše usmerja na proizvodnjo žlahtnega jekla in najraznovrstnejših proizvodov iz žlahtnega jekla. Nekdanja guštanska mala jeklarna je proizvajala samo navadne vrste jekla. Z rekonstrukcijo stare martinovke in postavitvijo prve električne peči pa so začeli proizvajati tudi žlahtno jeklo.

roma ženitev iz ene v drugo popolnoma izključena. Razpredimo to sliko med dvatisoč verskih kast, ki na enak način kakor omenjeno zgoraj razdvajajo ta indijski narod in nam je jasna slika, da je kak splošen samostojen, enoten pogled na državno upravljanje, socialno politiko in politiko vobče nemogoč, da pa kljub rodovitnosti zemlje vlada, ne da bi posegle vmes vremenske neizogode, strahotna revščina in pomanjkanje med prebivalstvom. —L. C.

še lastnosti: brzostružno jeklo, jeklo z visokim električnim uporom (cekas), nerjaveče jeklo, jeklo za vroče in hladne matrice, jeklo za izdelavo utopnega orožja.

Guštanj—velik pomočnik pri industrializaciji države

Cepprav je guštanska jeklarna sredi gradnje, pa je vendarle že s svojo sedanjo proizvodnjo izrednega pomena za industrializacijo. Izdelujejo tudi neštete polizdelke in izdelke za razne panoge jugoslovanske industrije. V novi livarni lahko vlivajo najmanjše do največjih odlitkov. Sedaj izdelujejo odlitke za ladjedelniško industrijo, za mostogradnje, za žičnice, odlitke iz manganovega jekla, ki so izredno odporni proti obrabi, odlitke za drobilce, za čeljusti, za gosenčni pogon bagrov, itd.

Kakor lahko napravijo v livarni vsak odliček, tako lahko v kladivarni napravijo vsak odliček za avtoindustrijo, za elektroindustrijo, za industrijo krogličnih ležajev, za ladjedelništvo, posamezne dele za opremo hidrocentral. Dalje: obojnice za lokomotive, obojce za železniška kolesa, jeklene kroglice za kroglične mlince za mletje rud in premoga, vse vrste podkov itd.

V moderni veliki mehanični obdelovalnici pa obdelujejo odlitke in odkovke. V glavnem se tu razvija proizvodnja po naročilu raznih panog industrije, deloma pa je v teku že serijska proizvodnja. Serijsko izdelujejo kolesa z osmi za industrijske vagončke (rudarske, industrijske in za gozdne železnice), nože vseh vrst za lesno, papirno, kovinsko in usnjarsko industrijo. Tu obdelujejo tudi velike jeklene dele za ladjedelništvo, električno, avtomobilsko in drugo industrijo.

V obdelovalnici so med drugim izdelali že več štiristotonskih stiskalnic za preizkušanje trdnosti betona.

Vrsta izdelkov je čedalje večja. Guštanj gradi samega sebe in hkrati z vsakim dnem več in več prispeva h graditvi industrije in elektrifikacije. Z njim in o njem rastejo veliki oporni stebri jugoslovanskega socializma.

Naročajte, širite in čitajte "Enakopravnost!"

USTANOVNI ZBOR "SLOVENSKE IZSELJENSKE MATICE"

Ljubljana.—V torek, 9. januarja se je vršil v Ljubljani ustanovni občni zbor "Slovenske izseljenske matice"—društva za vzdrževanje medsebojnih stikov Slovenije in slovenskih izseljencev v tujini. V polni dvorani so bili zbrani zastopniki množičnih organizacij, in sicer zastopniki Osvobodilne fronte, Zveze sindikatov, Antifašističnih žen, Ljudske mladine in Zveze borcev.

Nadalje so bile na tem ustanovnem občnem zboru zastopane vse kulturne, prosvetne, umetniške in znanstvene ustanove in sicer: Univerza, Univerzitetna knjižnica, Narodno gledališče, Akademija likovne umetnosti, Akademija gledališke umetnosti, Filharmonija, Izvršni odbor ljudske prosvete, Državna založba, Slovenski knjižni zavod, Mladinska založba, Rektorat medicinske fakultete, itd.

Ustanovnemu občnemu zboru so prisostvovali najvidnejši slovenski pisatelji, slikarji, glasbeniki, znanstveniki in drugi kulturni delavci. Poseben poudarek pa so dali ustanovnemu občnemu zboru naši povratniki iz Zedinjenih držav, Canade, Južne Amerike in Francije. Zlasti toplotno pozdravljen je bil stari Ludvik Medvešek, povratnik iz Ze-

Iz življenja naših ljudi po Ameriki

Strabane, Pa.—Dne 30. januarja je umrl Anton Mezek, star 72 let, rojen v Skofji Loki na Gorenjskem, od kjer je dospel v Ameriko pred 50 leti. Bil je član SNPJ. Njegova žena je umrla l. 1924. Ona je bila ustanoviteljica društva 138 SNPJ. Pokojnik zapušča tri hčere, sina in šest vnukov, vsi v Strabanu.

Chisholm, Minn.—Tukaj je umrla rojakinja Marija Gavde, rojena nekje na Stajerskem, stara 82 let. Njen mož, ki je bil trgovec, je umrl pred nekaj leti.

Duluth, Minn.—V bolnišnici St. Mary se zdravi sin družine Frank Gershe iz Chisholma. —Tukaj je huda zima—od 30—40 stopinj pod ničlo.

Palisade, Calif.—Dne 23. januarja je tu umrl Frank Puh, star 64 let, rojen v vasi Perovo pri Grosoplju na Dolenjskem. Bil je samski in član SNPJ. Tukaj ni imel sorodnikov, v stari domovini pa zapušča nečakinjo.

Chicago.—V četrtek opoldne je nenadoma umrl vsem poznani čikaški družinik Frank Bostič, ki se je udeleževal pri društvih v naprednem taboru. Pokojnika je že dalj časa mučila srčna hiža in ko je prišel v četrtek opoldne odmetavati sneg, se je nenadoma mrtev zgrudil na tla.

Rojen je bil 27. aprila 1883 v Senčurju pri Kranju, Gorenjsko. Pri SNPJ je bil član od leta 1906. Pri SSPZ je bil od leta 1912, in sicer najprvo pri društvu št. 104, katero se je pozneje združilo z društvom 86 SNPJ, pozneje pa pri Rožniku, kateri ima po združitvi št. 18 SNPJ. Bil je v mnogih odborih in do leta 1932 tudi glavni podpredsednik SSPZ.

Pokojnik z a p u š č a soprogo, dva sinova, hčer, več vnukov in vnukinj ter drugih sorodnikov.

Terre Haute, Ind.—Dne 24. januarja je bil ubit od vlaka Anton Hvalica, star 69 let, član SNPJ. Doma je bil iz vasi Srednje pri Kanalu, Primorsko, odkoder je prišel v Ameriko leta 1904. Bil je samski. Tukaj zapušča teto Mrs. Strgar, v Chicagu pa strica Josepha. Pokopani je bil 27. januarja.

V zvezi s tem se namerava ustanoviti narodni Ameriško-Jugoslovanski odbor za pomoč CARE. CARE poziva tudi številne organizacije in obstoječe odbore za pomoč, s katerimi se ni v stiku, da sporoče imena članov, ki žele sodelovati s tem narodnim odborom. Poleg tega poziva CARE vse novine in jugoslovanskih jezikih in vse jugoslovanske organizacije, da pomagajo kolikor mogoče.

CARE načrt je načrt za pomoč osebe osebi, katero se dostavi v imenu darovalcev v obliki živila za ceno od \$10 za zavitek jugoslovanskih živila do posebnega \$5.35 zavitka mleka in jaje v prahu za razdelitev v množinah. CARE ne more dostaviti zavitka, ako ne preskrbe darovalci gotovine v kritje stroškov.

Ček, katerega pošljete na: CARE, 20 Broad St., New York 5, N. Y., je jamstvo za direktno pomoč ljudstvu v potrebi. Potem tega dokaza sočutja bodo okrepili Amerikanci prijateljske vezi med Zedinjenimi državami in Jugoslavijo in obenem pomagali k zmagi v boju za mir.

16 OTROK—V 16. LETIH
MELBOURNE, Avstralija, 11. feb.—Neka žena, Olive Mey po imenu, stara 38 let, je porodila 16 otroka, v 16 letih. Med temi 16 otroci so bili trikrat dvojčki. Vsi so živi in zdravi.

CARE za Jugoslavijo

Obseg žalostnega opustošenja, ki ga je povzročila v Jugoslaviji suša tekem 75 žgočih dni, je sedaj dobro znan: 4.000.000 ton živil znaša izguba—60 odstotkov ali več kot polovica pridelka, kateri naj bi hranili ljudstvo preko te zime in sledečih pomladi. Poleg tega jih je obiskala pred nedavno še druga nesreča, poplave v pokrajinah Bosna-Hercegovina in Dalmacija, ki je težko poškodovala celojenske in zimske pridelke.

Brez nadaljnih vprašanj je pomoč od zgraditi potrebno, da se zaradi pot splošni lakoti, ki grozi jugoslovanskemu ljudstvu—grožnja njihova življenja, njihove junaške napore, da nadomestijo ogromne vojne izgube in celo njihova prizadevanja, da ohranijo svojo prostost. Odgovor pa moramo najti sedaj, tekem teh zimskih mesecev, ko je udarec pomanjkanja hrane najbolj krut.

Za rešitev tega vprašanja se mora obrniti jugoslovansko ljudstvo k amerškemu, kojega človečanska navada je pomagati manj srečnim. Vlada Zedinjenih držav je glasovala za pomoč, ki bo znatno zmanjšala potrebo v Jugoslaviji. Ali ta pomoč ne bo zadostovala, da se nadomesti velikansko izgubo pridelkov. Edino dodatna pomoč posameznikom more pomagati jugoslovanskemu ljudstvu preko prihodnjih mesecev—pomoč, katero Skupina poznanih Amerikancev nemudoma, preko organizacij kot je CARE.

Da se reši to nesrečno vprašanje kar najbolje mogoče, je CARE razširil načrt za pošiljanje v pomoč Jugoslaviji in delovanje za znatnejšo ljudsko pomoč. Predsednik Truman je po udaril važnost delovanja CARE Skupina poznanih Amerikancev—med njimi osebe kot Eleanor Roosevelt, John Gunther, Max Lerner, Roger Baldwin, Norman Thomas in Walter White—so pripravljene sodelovati s Sponsoring Committee za CARE—Jugoslavija načrt. Tekom tega delovanja poziva CARE posebno Amerikance jugoslovanskega pokolenja—kojih srca ne morejo odreči, kot niso odrekla v prošlosti—ključ jugoslovanskega ljudstva za pomoč v tej veliki potrebi.

V zvezi s tem se namerava ustanoviti narodni Ameriško-Jugoslovanski odbor za pomoč CARE. CARE poziva tudi številne organizacije in obstoječe odbore za pomoč, s katerimi se ni v stiku, da sporoče imena članov, ki žele sodelovati s tem narodnim odborom. Poleg tega poziva CARE vse novine in jugoslovanskih jezikih in vse jugoslovanske organizacije, da pomagajo kolikor mogoče.

CARE načrt je načrt za pomoč osebe osebi, katero se dostavi v imenu darovalcev v obliki živila za ceno od \$10 za zavitek jugoslovanskih živila do posebnega \$5.35 zavitka mleka in jaje v prahu za razdelitev v množinah. CARE ne more dostaviti zavitka, ako ne preskrbe darovalci gotovine v kritje stroškov.

Ček, katerega pošljete na: CARE, 20 Broad St., New York 5, N. Y., je jamstvo za direktno pomoč ljudstvu v potrebi. Potem tega dokaza sočutja bodo okrepili Amerikanci prijateljske vezi med Zedinjenimi državami in Jugoslavijo in obenem pomagali k zmagi v boju za mir.

16 OTROK—V 16. LETIH
MELBOURNE, Avstralija, 11. feb.—Neka žena, Olive Mey po imenu, stara 38 let, je porodila 16 otroka, v 16 letih. Med temi 16 otroci so bili trikrat dvojčki. Vsi so živi in zdravi.

IVO PIRKOVIČ:

Bilo je pod Gorjanci

ZMAGOVITI POHOD UPORNIKOV

Po polomu je minilo leto dni, polnih nemirnih dogodkov in skritega kipenja pripravljajoče se vstaje, vredne velikega peresa. Ljudstvo je od svoje težke moralne stiske ozdravljalo. Še preden so Italijani doumeli vso resnost dogajanja, je bila v gozdovih prva vojska upornikov in ni več dosegla svojega namena silovita sovražnikova hajka, ko je pometala "teren" in spravila tudi težko bolnega pisca te kronike pod oboroženo varstvo kraljevih karabinjerev v Novem mestu.

Spomladi in v zgodnjem poletju leta 1942 so uporniki okupatorja, ki je že menil, da je gospodar dežele, spravil na psa in ga prestrašili, da se brez velike vojske ni upal več iz svojih utrjenih mest in trgov. V začetku pomladi je tujec še z zausničami in naperjenimi strojnimi ošabno učil kmete pozdravljati po rimsko in nam je še naduto zagotavljal, da bo naš barbarski jezik—tingua bruitta—v 20 letih zginil iz teh krajev, kjer je bil doma skoraj poldrug tisoč let in se od okorne trubarščine razvil v čudovito orodje Cankarjeve umetnosti.

V teh cesarskih sanjah je okupatorja pri fari svetega Jerneja in v mestu vznemirila novica, da so uporniki vdrlj iz kočevskih gozdov v Gorjance in jih zasedli. Italijani so nad Cortove "telovaje" nemudoma poslali 1.200 vojakov, ki jih je Cort pri Sv. Miklavžu s štirimi tovariši—ostala četa se je postavila v prepevane okoliščine in z razdrto strojnico morala umakniti—počakal in stoji za stoletnimi bukami z ognjem iz mavzeric ustavljen. Na silen ogenj sovražnikovega polka so odgovarjale redke, hladno preudarne krogle nevidnih strelecev, ki niso grešili ciljev.

Ta lovski način streljanja, h kateremu so se partizani v stiski za municijo vedno znova vračali in o katerem sem še tri dni pozneje v južni Italiji čul govoriti s spoštljivim strahom, je tudi pri Sv. Miklavžu hitro strl moralo rimske imperialne vojske. Italijani so z dvema zaprtima avtomobila ranjenih in mrtvih ter z narejeno veselostjo naglo potegnili spet nazaj, v svoje mestne brloge. V Novem mestu pa smo čuli, kaj se je zgodilo, in smo razumeli, čemu so Italijani začeli okoli mesta naglo kopati rove in postavljati topove. Gradili so si past, ki jim je v štirih mesecih postala neznosna ječa in iz katere so si upali ganiti le še z velikimi in dobro oboroženimi vojskami.

Iz Cortove četice je v mesecu dni zrastel bataljon, ki se je razdelil v tri čete. Prva je strahovala laško kraljevo vojsko v starodavnem kostanjeviškem mestecu na Krki, druga krotila fašiste v široki šentjernejski dolini, tretja pa gospodarila v zahodnem Podgorju, od Sv. Roka na vinorodnem Tolstem vrhu, pa vse tja do Novega mesta v širokem zavoju Krke in do Bele krajine, kjer je iz kvasa, ki so ga postavili Mitjevi belokranjski in gorjanski uporniki, rastel tako rekotno iz nič odred belokranjskih partizanov.

Prvo četo Gorjanskega bataljona sta s srednjih Gorjancev pripeljala h Kostanjevici čevljarški mojster Tine Bajc - Grešič in Franc Bizjak, ki je leto

prej utekel pomoru prvih revolucionarjev v Krškem in z izmišljenim imenom Viktorja Lesjaka pribežal čez mejo. Ne vem več prav natanko, kdaj se je potem začelo. Morda 22. aprila, ko so fašisti na njivi kakor za šalo ustrelili pismonošo Kučiča, ko si je prideloval svoj borni kruh in si je stari svetokriški župnik Andrej Zupanc zapisal v svoj čudni, preprosti dnevnik:

"Umirajoče je zaklical "Jezus, Marija—pomagajta mi!", fašisti pa so kleli Boga in Marijo." Nedaleč od kraja zločina, naosednjih Dobah, so partizani tisti čas plenili skrito belogardijsko orožje, da ne bi v knjigi junaške zgodovine prišlo do sramotnega poglavja. Za Krko pa so se zibarili vznemirjeni Nemci in strigli z ušesi, kaj se pri laških zaveznikih godi.

Že v maju so partizani odrezali Kostanjevico od njenega zaledja in Italijanom presekali izhod, da jim je ostala odprta poe proti Novemu mestu le še po nemški strani na levem bregu Krke. Po Černiči vasi in Sv. Križu so uporniki uničevali zadnje sledove okupatorjeve oblasti, brisali s hiš fašistična gesla, opazovali z daljnogledi sovražnikovo gnezdo sredi Krke, rezali bakrene žice, ki so vodile proti Kostanjevici, v Avguštinah in pod Orehovcem kopali strelske jarke, rušili na ceste drevje in jih prekopavali.

V znamenje svoje oblasti so uporniki v občine in šole odnesli štampilje, uravnali čas cerkvene ure "po starem", oznanili postavilo, da je prepovedano okupatorju prijavljati živino in hoditi v Kostanjevico, ter malo pozneje oklicali tudi davke. V prosvetnem domu nekdanjih svetokriških Orlov se je mladina urila v prepevanju pesmi partizanskih vstajnikov.

Poštni avtobus so partizani pregledovali, dokler ga nekega dne ni bilo več na cesti. Od Dob do Prekopa so podžgali brzojavne drogeve in odnesli bakreno žico. Italijani so se zaman trudili, da bi škodo popravili in si to prevažno obično z divizijskim poveljstvom v Novem mestu ohranili.

Ena in dvajsetega maja se je pet velikih kamionov kraljeve vojske z lesenimi drogovi in bakreno žico čez zadnjič poskusilo prebiti iz Novega mesta proti okoljeni Kostanjevici. V Novem mestu smo pod stražo oboroženih divizijskih karabinjerev in neoboroženih domačih žandarjev s pritajeno sapo čakali dogodkov ter napeto prisluškovali butanju valov vstaje zunaj.

(Dalje prihodnjič)

Kratke vesti iz Jugoslavije

Umetniška razstava vojakov in oficirjev

Deveto obletnico ustanovitve Jugoslovanske armade je l. l. 22. decembra vsa Jugoslavija zelo svečano proslavila. Ob tej priliki je bila v Beogradu tudi odprta razstava slikarskih in kiparskih del Jugoslovanskih vojakov in oficirjev; 56 razstavljenec, med katerimi je bilo 18 vojakov, je na tej razstavi razstavilo 167 slik in kipov. Od tega je 40 skulptur, 32 olj, 48 skvarelov, 37 risb in štirje pasteli. Najlepša dela so razstavili vojaka Pavlovič in Groza, podpolkovnik Draganič, kapetan Pavičić in kapetan Bežajen.

Raziskovalci ljudske kulture

Ljudska kultura izražena v starih ljudskih nošah, ljudskih izrekih, bajkah in narodnih pesmicah, slikah, pohištju in kmečkih domovih itd., itd. je največji zaklad vsega naroda. Tudi Slovenija ima bogato zakladnico tega blaga, od katerega se je pa žal že marsikaj izgubilo, ker ni bilo sistematičnih zbiralcev. Res so v Sloveniji že pred osvoboditvijo na tem področju delovali razni raziskovalni inštituti ter posamezni strokovnjaki, kljub temu pa je ostalo mnogo področij neraziskanih. Po osvoboditvi pa je Etnografski muzej v Ljubljani med drugimi prevzel tudi veliko in važno nalogo, da bo s posebnimi ekipami znanstvenikov sistematično raziskal ljudsko kulturo na slovenskem podeželju, predvsem v tistih predelih, ki so bili doslej pomanjkljivo raziskani. Zjaj deluje že pet znanstvenih ekip, ki imajo za seboj že tri leta plodnega dela. Tri ekipe so raziskovale teren v Grosupeljskem okraju, dve pa sta prevzeli novo področje: Slovensko Istro. Ekipe so zbrale med ljudstvom že mnogo dragocenega gradiva, ki ga bo Slovenski Etnografski muzej kot dragoceno dediščino ohranil bodočim rodovom.

OTROCI BREZPLAČNO OBDAROVANI

Letos je Jugoslavija pripravila otrokom za Novoletno jelko skromen a iskren dar: Vsi otroci, ki spadajo v zajamčeno preskrbo, otroci, ki živijo v raznih socialnih zavodih in otroci s podeželja so prejeli brezplačno zavojček keksov in bombonov. Obdaritve so bile skupne. Otroci bodo obdarovani na svečanostih, ki so jih priredile sindikalne podružnice in frontne, mladinske, pionirske organizacije, šole itd.

Seveda bodo poleg teh daril v mnogih krajih dobili otroci tudi razne igračke ter druge praktične stvari, kakor copatke, predpasničke itd., ki so jih na terenih že dolgo pripravljale pridne članice Antifašistične fronte žena.

Pri nas radevolje

PRIPRAVIMO ZDRAVILA ZA POŠILJKE V JUGOSLAVIJO
MANDEL DRUG CO.
15702 WATERLOO ROAD

Društveni koledar FEBRUARJA

- 17. februarja, sobota — Veselica društva St. Clair Grove št. št. 98 WC v SND
- 24. februarja, sobota — Veselica Clevelandске federacije SNPJ v SND
- 3. marca, sobota. — Veselica društva Clairwoods št. 40 SDZ v SND
- 10. marca, sobota — Veselica društva Clevelandski Slovenici št. 14 SDZ v SND
- 17. marca, sobota — Veselica krožka št. 2 Prog. Slov. v SND
- 24. marca, sobota — Veselica Slov. nar. čitalnice v SND
- 25. marca, nedelja (Velikanoč) — Ples društva Spartans št. 576 SNPJ v SND
- 30. marca, petek — Ples Johnny Pecon in Lou Trebar v SND
- 31. marca, sobota — Veselica društva Danica št. 11 SDZ v SND
- 31. marca, sobota—Plesna veselica društva Nanos št. 264 SNPJ v Domu zapadnih Slovencev, 6818 Denison Ave.
- APRILA
- 1. aprila, nedelja — Prireditelj Gospodinjkega odseka AJC in dram. dr. Naša zvezda v AJC na Recher Ave.
- 6. aprila, petek — Ples Wagon kluba v SND
- 7. aprila, sobota — Proslava 25-letnice društva sv. Cecilije št. 37 SDZ v SND
- 7. aprila, sobota—Veselica društva Brooklynski Slovenci št. 48 SDZ v Domu zapadnih Slovencev, 6818 Denison Ave.
- 8. aprila, nedelja — Koncert Glasbene Matice v SND
- 13. aprila, petek. — Ples keg-ljačev cerkve sv. Pavla v SND
- 15. aprila, nedelja. — Koncert zbora Abrašević v SND
- 20. aprila, petek — Ples Hrvatsko-ameriškega mladinskega kluba v SND
- 21. aprila, sobota — Veselica društva Lipa št. 129 SNPJ
- 22. aprila, nedelja—Pomladanski koncert zbora Adria v AJC, Recher Ave.
- 27. aprila, petek — Ples Golden Gophers kluba v SND

28. aprila, sobota — Proslava 25-letnice društva Martha Washington št. 38 SDZ v SND

MAJA

- 5. maja, sobota—Veselica društva sv. Ane št. 4 SDZ v SND
- 6. maja, nedelja—Koncert zbora Triglav v Sachsenheim dvorani na Denison Ave., — plesna veselica v. Domu zapadnih Slovencev.
- 11. maja, petek — Ples Merry-makers kluba v SND
- 12. maja, sobota — Veselica društva sv. Katarine št. 29 ZSZ v SND
- 18. maja, petek — Boksarska predstava Cleveland Ambassadors v SND
- 19. maja, sobota — Veselica društva sv. Cirila in Metoda št. 18 SDZ v SND

Sedaj je čas za podzidat klet, steno prepleskat, vodovodne cevi (serv) preložiti, cementirati ali samo popraviti. To vam jaz naredim po zmernih cenah.

A. Malnar
1001 E. 74 St. EN 1-4371

U blag spomin desete obletnice smrti naše ljubljene, nepozabne hčerke in sestrice



Slavke Lokar
katera nas je tako nesrečno zapustila dne 12. feb. 1941.

Minulo je že deset dolgih let, odkar Te črna zemlja krije, le spavaj sladko v grobu hladnem in naj Ti lepše solnce sije.

Zalujoci stariši in sestra
Cleveland, Ohio, 12. feb. 1951

DELO DOBIJO MOŠKI

INŽENIRJI in DRAFTSMEN
PRILIKA ZA NEDAVNE GRADUANTE
Structural — Piping — Casting Layout
in detajli za velike parne generatorje.

Pokličite za podatke ali za sestanek
CH 1-3258
ali pa pišite na
Employment Manager
THE BABCOCK & WILCOX CO.
118 E. St. Clair St.

DELO DOBIJO ŽENSKE

Klerkinja - tipkarica
Kupovalni oddelk
5-dnevni tednik, 40 ur; stalna plača;
v okolici E. 72 St. in St. Clair Ave.
Mrs. DRAZDIK
EX 1-7200

KLERKINJA - TIPKARICA
Delavka pri pripravi zelenjave in jedil.
Dobi stalno plačo in hrano. Zelo prijetne delovne razmere. Prednost imajo dekleta z izkušnjo v hotelskem delu, toda bomo sami izučili če treba.
Zglasite se v
WADE PARK MANOR
1890 E. 107 ST.
MR. DACE ali MR. CONNER

COUNTER GIRLS
Na vzhodni strani; podnevi ali ob večerih; polni ali delni čas; izkušnja ni potrebna; stalna plača, uniforme damo.
Vprašajte za Mr. Aldrige.
Gray Drug Stores
13922 CEDAR RD.

Išče se dekleta
med 18. in 21. letom starosti za delo v finančni inštituciji.
Morajo biti vsaj nekoliko večše tipkanja in knjigovodstva.
5-dnevni tednik—dobre ure v prijetni okolici.
Za intervju pokličite
HE 1-5670

BROWN & SHARP
Automatic Screw Machine operatorji in setup delavci
ACME-GRIDLEY
Multiple Spindle Automatic Screw Machine operatorji in Set-up delavci
WARNER & SWASEY
Hand Turret Lathe operatorji in Set-up delavci
Plača od ure poleg bonusa in drugih podpor
Z & W MACHINE PRODUCTS, Inc.
5151 St. Clair Ave.

HIŠE NAPRODAJ

HIŠE NAPRODAJ
CHARDON HILL
ZIDANA VENEER HIŠA
6½ sob; v Euclidu, stara 3 leta. 2 veliki spalnici, tile kopalnica; krasna kuhinja; zadaj porč. 2 sobi in stranišče na 2. nadst. Rekreativska soba, fornez na plin; preproge, zimska okna in mreže; garaža za 2 avta; cementiran dovoz. Krasno splanirano. Sadno drevje in jagode. Izredno krasen dom ravnokar dan v prodajo. \$28.000.
KATHERINE J. WELTER
26500 LAKE SHORE BLVD.
REALTOR
RE 1-2000

Oglašajte v . . . Enakopravnosti

DELO DOBIJO MOŠKI

SAND BLASTERS
Morajo biti izurjeni na ročnem in strojnem delu. Visoka plača od ure.
THE CLEVELAND PNEUMATIC TOOL CO.
3781 E. 77 St., od Broadway

TEŽAKI
VOZNIKI ROČNIH TRUKOV DO 50. LETA STAROSTI.
Stalno delo. Plača od ure.
CLEVELAND PNEUMATIC TOOL CO.
3781 E. 77 St. (od Broadway)

Popravljalci strojev in splošna dela
ter popravila na bullards
Turret Lathes Drill Presses
Stalno delo za stanovitnega delavca — Plača od ure
West Steel Casting Co.
805 E. 70 St. severno od St. Clair Ave.

IZURJENI MEHANIKI
dobjo delo pri družbi za nujno transportacijo. Visoka plača od ure—44 ur tedensko; čas in pol nad 40 ur in 8 ur. 6 plačanih praznikov in do 3 tedne počitnic za one, ki kvalificirajo. Mnogo podpor, kot je po družbi plačana hospitalizacija in pokojninski sklad. Dodatna plača za nočno delo. Najboljše delovne razmere; da se najvažnejše orodje. Vprašajte za Mr. Hoffman.

INTERNATIONAL HARVESTER
2811 CHESTER AVE.

MOŠKI
ZA SPLOŠNA DELA V TOVARNI
Visoka plača od ure
The W. W. Sly Mfg. Co.
3000 W. 47 St.

THE MILLS CO.
965 Wayside Rd. N. E. potrebuje
Delavce na kovini (Sheet metal)
zavirače delavce za odpremljevalni oddelek
licenciranega kurjača in čuvaja
Plača od ure
Podnevi in ponoči

STROJNI OPERATORJI
IZURJENI
Milling Machine Turret Lathe Boring Mill Radial Drill
Dobra plača od ure
Podnevi in madurno delo
BRUCE-MACBETH ENGINE CO.
2111 Center St., Northwest

AIRCRAFT MACHINISTS RADIAL DRILL PRESSES MILLING MACHINES ENGINE LATHES TURRET LATHES CARBIDE GRINDERS ROUGH GRINDERS
Si morajo sami vzpostaviti delo in obratovati stroje.
Visoka plača od ure
Employment urad odprt vsaki dan od 8.30 do 4. pop. v soboto od 8.00 do 12.
THE CLEVELAND PNEUMATIC TOOL COMPANY
3781 E. 77 St., od Broadway

ZAVAROVALNINO
proti ognju, tatvini, avtomobilskim nesrečam, itd.
preskrbi
Janko N. Rogelj
6208 SCHADE AVENUE
Pokličite:
Endicott 1-0718

OBLAK MOVER
Se priporoča, da ga pokličete vsak čas, podnevi ali ponoči. Delo garantirano in hitra postrežba. Obrnite se z vsem zaupanjem na vašega starega znanca
John Oblaka
1146 East 61st St. - Henderson 1-2730

MARSICH & RUSS
6108 St. Clair Avenue HE 1-3910
RAZPRODAJA
SE PRICNE V
četrtek, 15. februarja 1951

ŽENSKA OBLEKE po 20 odst. popusta	OTROSKE OBLEKE po 75c
OSTANKI BLAGA različne velikosti, primerno za staro domovino.	NEKOLIKO ZAPRAŠENE flanelaste spodnje srajce, pižame, otroške in ženske po primernem popustu.

Naša nova zaloga ženskih spomladanskih oblek je pravkar dospela. Pisane, plaids in solidne barve; tudi novo bombažno percale blago v lepih pisanih barvah.

JOSIP JURČIĆ

DOMEN

DOMAČA POVEST IZ PREJSNJEGA VEKA

1. Hlapec in gospodar

Ako si starega Oralka vprašal: "Kdaj so bili Turki nazadnje v deželi?" ti je odgovoril: "Tačas, ko jih je bil tisti Domen pripeljal—Bog mu grehe odpusti!" In če si mu bil siten in si dalje popraševal: "Vi, oče Oralkov, kdaj pa je bilo to?" je odgovoril stari, zgubani in sključeni možiček vselej: "I, kaj meniš, to je že davno. Ko sem jaz pasurčeval in še bos hodil—tega je že obilo, dve manj ko sedemdeset—tačas se je bi ranjki Habjan starega oče, drugičenil. Domen pa je bil Turke prignal, ko je Habjan ravno v izbili ležal; le seštej, koliko let je že tega." Pri taki priliki je imel Oralko navado, pipico iz ust sneti, strkati jo ob nohet pri palcu, stisniti jo med kolena in počasi in na dolgo praviti o Domnu ali, kakor se to ime v litanijah bere, o "Damijanu." Ko bi imel tako pamet, da bi si bil mogel Oralkovo povest do besede zapomniti, bi jo bil rad častitim bralcem po staršem jeziku povedal; a ker sem si jo le po obsežku v spominu ohranil, jo hočem s svojo besedo priobčiti.

Neka deklica v vasi (ime nič ne de) je bila tako srečna, da je v deveto vas zaslovela zavoljo svoje brhkosti. Ali ni je sreče brez nesreče, tako je tudi ona imela svoje križe in težave: manjkalo ji je posvetnega premoženja. Ta napaka je edino kazna, da je niso šteli za najlepšo in da se snubač le ni hotel ter ni hotel prikazati. Kjer pa je že ena nesreča, se vgnezdijo le prerada še druga, včas sedemkrat hujša od prve. Tako se je tudi naši ubogi deklici primerilo, da ji je, že ko je mladostna lepota slovo jemala, deviška nedolžnost splavala po vodi in prišel na svet majhen posiljenček, ki so ga krstili za Domna, ker je ravno na Kozma in Damijana dan beli svet zagledal. Mlada mati, preganjana in vsóvana, ni vedela, kam z malim črvičkom, ki se ni bil drugega zadovoljil kakor da se je roditi predžrnil, in katerega vendar nihče ni hotel pod streho.

V tej revni se je usmilil Jurec, nič napačen mož, in vzame dete za renjena. Imel je potem dečka skoraj kakor svojega. Ko je dorastel, mu je bil hlapec in na pol gospodar. Tudi njegovi materi je dal kočo na koncu vasi, ko se je postarala, da ji ni bilo več delati kakor dekli.

Domen je bil čvrst mladenič, za moč vsakemu v okolici kos. Imel je baje posebno lepe, črne oči, sicer pa ničesar drugega, česar iščejo ljudje, zlasti deklič, na človeku, da reko potem: lep je. Vendar svet je poreden, kar je Adam jabolko odkrnil. Tako so tudi nekateri govorili, da ni nihče tako svetlega pogleda kakor Domen, ako ga kdo ujezi. Tega pa ni vsak trdil, ker ga ni bilo lahko videti v jezi. Bil je tiha, dobra duša, malo besed mu je šlo skozi zobe, nikoli nobena nepotrebna. Eni, posebno stari ljudje, so ga hvalili da je moder, eni pa so odkimavali, rekši: "Jaz ne zaupam veliko temu človeku; tiha voda jezove podira, pravi star pregovor." Zopet drugi so dejali: "Taki ljudje so najboljši, ako se obrnejo k dobremu; največji hudobci pa, ako se k hudobi nagno."

let staro hčer Anko. Oralk je trdil, da ni bilo otovrej dekleta v fari, ni ne popred ni ga ne bo pozneje, kakor je bila Jurčeva Anka. Jurec se je v srce dobro zdelo, da bo lahko dobil zeta, kakršnega nihče v vasi. "Čedna deklica," je mislil včasih na samem, "in pa če še ni čisto gola in brez petic, taka se že z lepa odpravi od hiše ali pa kaj čednega k hiši dobi." Pretekli predpust je že menil, da dohode zeta, kajti poprašal je bil mladenič, bogat in malo in dosti ne grd, za deklico. Gospodar bi se ga ne bil branil, a hči je imela nakove muhe, precej pri prvi besedi si je snubca odpodila rekši: "Ne morem." Jircu to ni bilo po godu, tembolj ker mu ni vedela povedati vzroka. "Zakaj ga nečeš," je godrnjal, "bogat je, lep je, premlad ni ne on ne ti; jaz torej ne vem in ne vidim, zakaj bi se tak ženin odganjal. Pa delaj, kakor hočeš, to ti povem, če boš trmo imela, trmo boš dobila v zakon." Zatem se je Jurec jezno držal nekaj dni. Znotraj pa ga je grizlo: "Kaj, ko bi se ji kaj mledo v glavici, kar ne gre v mojo vrečo!"

Ljudje so si šepetali vzrok, zakaj Anka ženina ni marala. Vsi so bili skoraj enih misli, da ravna nespametno; gotovega pa ni nihče nič vedel, zakaj ako so tovarišice Anke same poprašale, je li res ali ne, kar se govori, je bila vselej huda in je odgovorila: "Jaz ne vem kaj sem komu storila, da ravno mene ne puste jeziki pri miru."

Zunaj je tema ležala vrhu gostega snega. Mraz je bilo, da se je vse umkaro v gorke izbe. Živega človeka ni bilo na vasi, le tu pa tam je rojil in lajal kak pes z oglja na ogel, zvest varuh gospodarjevega domovja in svoje lastne lasje lope za hlevom. Tu in tam so se bile ženske že usedle za brendiči kolovrat, stare matere za peč. Konec vasi v Jurčevi hiši so tudi sedeli vsa družina, od gospodarja do pastirja, okrog velikega omizja pri kmečki večerji. Gospodar je bil danes slab pri volji. Z jezo je rezal kruh, nikogar nič vprašal, nič odgovarjal; čelo pa se mu je vedno grbančilo in obrvi so mu lezle vkup. Ko so hlapci in deklet vedeli, da mu nekaj ni povšeči, so vsi molčali, celo hči ni zinila besede. "Kaj mu je neki?" sta ugibala hlapca, "v koprivah se menda ni opekeli, saj je sneg."

Po večerji pa reče Jurec družini: "Nocoj ne boste predle, ve dedke, in ne bomo vkup molili, le pojdite spat; ti pa, Domen, ostani malo tukaj, da ti nekaj povem."

Vsi se izmuzajo ven, toda neradi, ker je vsakega mikalo, kako bo gospodar govoril Domnu. Kaj mu bo povedal, to se jim je dozdevalo. "A kdo mu je jezik stegnil," so govorile deklet med seboj, "res, nekateri ljudje morajo klopotati! Meni se Anka smili." Hlapci pa so se pomuzovali Domnu, kakor bi mu hoteli reči: "Sent, za božji svet ne bi bil zdajle rad v tvoji koži!"

Zdajci je sedel Domen sam Jircu nasproti za hrastovo mizo. Anka, ki ji je bil oče tudi namignil, naj počaka, je bila sedla v bolj temen kraj za vrata in plaho gledala očeta. Očetov obraz n morda lastna vest ji nista nič dobrega prerokovala. Nekoliko časa molče sloni stari Jurec na oglu in gleda po

mizi. Naposled jame z ostro besedo:

"Domen, tvojo mater je vse preganjalo, nihče je ni maral. Morala bi te bila v resi poroditi kakor divja, neumna žival in vihar bi ti bil boter in sova bi ti bila pela pesem v zibeli na dežju. A jaz sem bil tisti, ki se je usmilil, da, tebe in njo pod streho sprejel."

"Ze dostokrat ste mi pravili vi n mati moja," odgovori hlapec.

"Res sem ti jaz nekaterikrat pravil, pa vendar si nisi v glavo vtisnil. Kajti ne bi se bilo dogodilo to, kar slisim, da se je, ko ne bi bil pozabil, da si prišel brez očeta in brez pomoči v mojo hišo. Jaz sem ti iz usmiljenja dajal streho, ko si se še hoditi učil; pri moji skledi si zajemal pozneje, od mojega hleba si rezal, ničesar nisem zapiral pred teboj."

"To vem! Zakaj mi pa pravite to?" odgovori hlapec Domen nevoljen.

"Če si kdaj šel z mojega doma, si vedel, da te čaka gotova večerja. Če si česa potreboval vse sem ti kupil kakor svojemu sinu, ki mi ga je Bog vzel—da bi ga ne bil. In ko tvoja mati ni mogla več služiti, sem ji dal svojo kočo da osebjenjuje v njej. In od tebe nisem upal drugega, samo da mi boš hvaležen."

"Kdo pa se je predžrnil reči, da nisem hvaležen!"

"Sedem cerkva govori o tvoji nehvalečnosti—in ti se me upaš vprašati, kdo je rekel! Zares, motil si me, a ne boš me dalje, vse vezi med nama so pretrgane; poišči si drugega, da te bo tako ime in da mu boš tako povračal!"

Čudno je bilo, kako je hlapec Domen sedel, s prekrizanimi komolcema na mizo uprt, in srepo gledal starega gospodarja, ki mu je jeza rdila upalo lice.

"Katera je tista moja nehvaležnost, ki sedem cerkva govori o njej? Jaz ne vem nobene," reče hlapec.

"To je res! Tebi se ne zdi to nič, ako se hoče hči tistega moža zapeljati, ki ti je nameševal očeta, ki naj bi ga bil blisk zadel, kajti hudoben človek je moral biti, da se ni izdal in da si ga še tvoja mati ni upala imenovati, reval—Zakaj se jokal, deklica!" se obrne oče k hčeri. "Zdaj šele vem in razumem, zakaj ti ni bilo po volji močiti se po mojem izboranju; hčerka bi rada izbirala po svojem, rada precej prvega moža, bodi tak ali tak, pošten ali beruč; to se ve, stari naj godrnja in govori, kar hoče, naj misli in meri, kakor že bodi! Ali ne bo vejalo tako, kakor se bo zgodilo v tvoji glavi; ne, dokler bo mezinec gibal na moji roki, le dobro me poslušaj!"

"Jaz nisem nikdar zinil nespodobne besede vaši hčeri," reče hlapec Domen. "Da sem jo pa rajši videl ko vsakega človeka na tem svetu, to je bilo zato, ker sem menil, da ni tako nemogoče, česar jaz želim in—če se ne motim—tudi ona. Jaz sem vam dal pridno, kakor bi bili moj oče, celo še bolj. Ne vem, kakov sin bi se bil bolj trudil množiti vaše bogastvo ko jaz. Poznate me dobro; je li potem nemogoče, da dovolite, in jaz in Anka bova srečna."

"Kaj ti ne trešči v glavo, hlapec!" zagrmli stari. "Kaj še, jaz bi ti dajal hčer! Že res, ako psu ponudiš grizo kruha, te fassvne za roko. Kam človek zaide!" Rekši, vstane stari mož izja mize in čudeč se in godrnjaže gre dva pota od mize do vrat.

"Domen, da ti naravnost povem, imel sem te rad, rajši ko vsakega hlapca, dokler si bil pameten, do nocojšnjega večera, ko mi je gospod Sova povedal, kako ljudje govore o moji hiši. Imel sem zmerom namen, dati ti kolibo v last, kjer tvoja mati osebjenjuje, da bi bil imel



Our freedom is in danger! Every American knows that and I know that every one of you wants to do his or her bit to help preserve that freedom. We can't all go into uniform or into a defense plant, but there is one BIG way in which we can all help, every one of us. That is—the purchase of U. S. Savings Bonds. They are not only as valuable today as the day you buy them, they grow in value. And they will always be that way. Enroll for the Payroll Savings Plan where you work, or if self-employed, the Bond-A-Month Plan at your bank.

na stare dni kam zahajati. Da bi te pa za zeta vzel, tega nisem nikdar mislil in nisem mogel misliti, da bi se v tebi kaj tako abotnega ogrelo. Kako bi se oklie glasil z lece, ko bi označevali: Domen, nezakonski sin očeta Nevemokaterega, jemlje poštenega moža pošteno hčer. Ne kratko in malo ne; to je neumno!"

"Tedaj jaz nisem pošten ko vi in vaša hči?" vpraša hlapec tako, da je Jurec za dve stopinjij prijazneje jel govoriti.

"Tega nisem rekel, Domen! A tvoj oče ni bil pošten, to sem jaz rekel. Ko bi imel poštenega, svetu znanega očeta, ne bi rekel, zdaj pa ne vem, kdo si, dasi vem, kakov si. Zal mi je, pa to naj ti nikdar več v misel ne pride, da bi vzel mojo Anko."

Deklica, ki je doslej tiho jokala v kotu, jame na glas ihteti.

"Zato boš pa pobral svoje reči," govori dalje gospodar, "in pojdeš, kamor te sreča žene, poišči si drugega gospodarja. To lahko razvidiš, da v moji hiši ne moreš dalje zavoljo Anke ne, če že zavoljo jezikov."

"Se ta večer grem!" odgovori hlapec. "Bog me varuj, da bi vam bil za nadlego, rajši neham živeti pri ljudeh kakor po sili; in verjemite mi, za zdajle bi bili vi meni večjo dobroto storili, ko bi me bili pustili, da bi se bil rodil v resi sredi gozda in tam umrl."

Jurec, ki prav za prav ni bil napačen mož, so segle te besede v srce. "No, Domen" je rekel, "sreče je veliko po širokem svetu, jaz ti nisem nevoščljiv, Bog ve, da ne, dal ti bom že nekaj, da boš živel, in delo boš imel še kdaj pri moji hiši; tega pa ne morem dovoliti, vse drugo—"

(Dalje prihodnjič)

Škodljivci na farmah in vrtovih

Farmerji, sadjarji in vrtnarji se morajo za posest svojih pridelkov boriti z neštevilnimi živalskimi škodljivci; od listnih uši in drugih drobnih rastlinskih zajedavcev do črvov, gosenic, hroščev, miši, nekaterih ptičev, zajcev, jazbecov, srn in tako dalje. Živali ne povzročajo take škode iz zlobnosti, ampak, ker po svoji pameti ali nagonu sodijo, da so upravičene do vsega, kar zemlja rodi. Da je človek s trudom prisilil roditi zemljo to ali ono, kar mu služi kot življenjska potreba, tega živali ne vedo.

Miš ali vrana si ne "beli glave," čigavo je žito na polju, istotako ne "razmišlja" zajec, čigavo je zelje na njivi. Ako živali kaj mislijo, mislijo pač, da vse, kar producira narava, producira zanje. Človek od svoje strani sodi, da produkti narave spadajo njemu, posebno tisti, katere je sejal in obdeloval. Odtod ta večni boj za produkte narave.

Živali so se od nekdanj preživljale s produkti narave, kakršni so pač bili. Ko se je človek naselil v neobljudene kraje, je s sekanjem gozdov in s proračanjem prerij prepodil mnoge živali, ki so prej tam domovale in se preživljale. Nekatero vrste živali, ki se niso mogle prilagoditi izpremenjenim razmeram, so izumrle. Večina pa se je vživila v nove razmere in se kosa s človekom za existenco.

Mnoge pridelkom človeka škodljive živali so se s človeško "civilizacijo" celo okoristile. Miši imajo rajši kultivirano pšenico kot drobna zrna divje trave; zajec ima rajši sočno zelje in korenje kot divjo deteljo; hrošči se rajši pasejo na sočnem listju jablan kot na divjih drevesih; in tako dalje. Obdelana polja, sadovnjaki in vrtni nudijo mnogim živalim boljše hrano kot jim jo je kdaj nudila divjina. Zato so se mnoge škodljive živali s človeško "civilizacijo" okoristile in so se razmnožile.

Med te škodljive živali posebno izrazito spada ameriški woodchuck, ki je po nekod nazivan tudi whistle-pig, marmot in ground-hog. V slovenščini smo videli za to žival ime svizec ali marmotica. Koliko je katere omenjenih označb pravilna, je težko reči, ker woodchuck je doma v Ameriki ter je najbrž v Evropi nepoznan. Nekoliko je podoben jazbecu, pa je dosti manjši. Zatiran je bil, odkar so farmerji začeli obdelovati ameriško zemljo, in zatiran je še vedno, toda njegove vrste se množijo.

Po starih poročilih je bil woodchuck prvotno doma v gozdovih ameriškega severa, kjer ga je še vedno najti. Pre-

življa se s sočnim rastlinstvom, katerega je prvotno iskal ob gozdnih robovih in v gozdnih jasah. Stanuje v luknjah, ki si jih izkoplje v zemljo. Tam tudi prespi zimo, zvit v klopčič.

Ko so beli naseljenci začeli gozde izsekavati in zemljo obdelovati, se je woodchuck hitro iznašel v novi situaciji. Kultivirane rastline na poljih in vrtovih so bile za njegov okus mnogo boljše kot divje. In takrat se je začel boj med njim in človekom, kateri še vedno traja. Tisoče in tisoče teh živali je pobitih vsako leto, toda se kljub temu množijo in so se razširile daleč na jug, vzhod in zapad. Woodchuck se pase v jutranjem somraku in takrat najde najsočnejše rastline graha in fižola in pese in cvetače in zelja in sličnih vrtnih in poljskih delikates. Čez dan se umakne v grmovje ali v svojo luknjo in ga ni lahko dobiti na strel. Mnogi lovci ga zalezujejo zaradi mesa, ki je baje okusno. Na ta način woodchuck vsaj nekoliko povrne za škodo, ki jo povzroča farmerjem in vrtnarjem.

—NOVA DOBA

GOSPODARSKE VESTI IZ JUGOSLAVIJE

Invalidsko podjetje v Senti v Vojvodini izdeluje košare za izvoz. To podjetje se ukvarja s pletarstvom in se v svojem delu odlikuje med vsemi drugimi istovrstnimi podjetji. Letos so začeli izdelovati tudi zelo lične košare za izvoz, po katerih je zelo veliko povpraševanje zlasti v Angliji.

Umetna gojitelj jurčkov je poznana v Franciji, saj samo v okolici Pariza pridelajo več deset tisoč kilogramov jurčkov letno. Prav tako jih umetno goje tudi v Ameriki, Japonski in

Chicago, Ill.

WANTED TO RENT

- RESPONSIBLE Business Man and Mother need 2 bedroom unfurnished apartment. North or Northwest. Any good neighborhood. References if desired. Mr. Edinger.—ANDover 3-4470 business hours. Evenings and weekends EASTgate 7-7746.
- RESPONSIBLE Middle-aged Couple need 6 room unfurnished apartment. N or NW. Will take possession now or April 1. Moderate rental. ANdover 3-5922
- RESPONSIBLE Couple (both Vets) 1 year old child desperately need 4-5 room unfurnished apartment. No. or NW. Moderate rental. KILdare 5-3271
- RESPONSIBLE Couple, both employed. 14 year old daughter, urgently need 4-6 room heated unfurnished apartment. A n y good location. Moderate rental. Daytime BRUnswick 8-9207 Evenings SAcramento 2-2549
- RESPONSIBLE Industrial Engineer—family transferred from Cleveland need 2 bedroom unfurnished apartment. Prefer southwest. Moderate rental. Call PORTsmouth 7-8010 extension 30, after 5. FAirfax 4-5100 extension 910.
- 4 RESPONSIBLE Adults—3 employed need 2-3 bedroom unfurnished apartment. West side preferred. Moderate rental. HAymarket 1-0928
- RESPONSIBLE COUPLE - 2 children need 5-6 room apartment. North or Northwest. Will decorate and co-operate. Moderate rental. LAkeview 5-6648
- JUST MOVED recently from Wisconsin. Have been living in a furnished apartment. Would like a 4-5 room unfurnished apartment so I can take furniture out of storage. We are 2 adults and 1 grown son. Will cause you no trouble. Prefer Berwyn. Call LY 3-6134
- RESPONSIBLE Employed Mother 5 year old child urgently need 3-3½ room unfurnished apartment. Far West. Moderate rental. EAstgate 7-8047

Nemčiji. Z umetno gojitvijo jurčkov se je pričel v Jugoslaviji baviti že pred vojno Milorad Pavlović iz Beograda z velikimi uspehi. Toda seme za pridelovanje je država uvažala iz inozemstva, kar se je izkazalo za nerentabilno. Nalogo, vzgojiti domače seme jurčkov je dobil Pavlović, ki je po raznih poskusih ugotovil, da v tujih laboratorijih za proizvodnjo semen niso poznali nobenega drugega načina zasajanja klic razen na gnoj. Dr. Kišpotil je poskusil s pšenico in uspehi so bili celo boljše od tistih na gnoju. Tako je padla tudi v Jugoslaviji zadržna ovira za umetno gojitev gob v večjem obsegu.

Čeprav je deževno vreme spomladi in tudi jeseni oviralo pogozdovna dela, so v letu 1950 v Sloveniji že visoko presegli petletni plan pogozdovanja. Namesto 9,700 hektarov, kolikor določa petletni plan, so v štirih letih pogozdili 11,080 hektarov. Samo v letu 1950 je bilo pogozdenih 3,085 hektarov, očiščenih pa 5,965 hektarov gozda.

MI IMAMO
takojšnje kupce za vašo hišo za eno ali dve družini, od \$10,000 do \$20,000. V Euclidu ali severno-vzhodnem delu.
Točna in poštena posluga.
Govorimo slovensko.
BEACHLAND REALTY
787 E. 185 ST., IV 1-1012

FOR — CHICAGO
and all sections of the Midwest
OUR ADVERTISING REPRESENTATIVES
are the
Chicago Advertising Co.
139 N. CLARK ST.
CHICAGO, ILL.
DEarborn 2-3179

BUSINESS OPPORTUNITY

- GOOD BUY — Delicatessen and Fish Store. Old established business. Steam heated with fully equipped modern kitchen, rear of store. Best offer takes. Owner leaving city. OLYmpic 2-7255
- GOOD OPPORTUNITY - Retail and retail. Wholesale of Dog Food, Feed and Seed. Well established business. Best offer takes. Come out to 8822 So. West Highway. Oaklawn 37.

HELP WANTED—Domestic

- COMPETENT Middle-aged Woman Light housework. Assist with children. New home. Own room. Board. Northwest. ROdney 3-0963

WANTED TO RENT

- DESPERATE — Responsible City Police Officer - Employed wife - no children or pets need 5 room unfurnished apartment. N or NW. Moderate rental. National 2-4477 before 5 p. m.
- RESPONSIBLE Middle-aged Couple - both employed need 4 room heated unfurnished apartment. Southwest. Moderate rental. Boulevard 8-7069
- WE HAVE FURNITURE FOR 4 ROOMS. Do you have apartment to match? Good location S. E. Moderate rental. MUseum 4-4080
- RESPONSIBLE Post Office Employee - Wife - employed adult daughter need 5-6 room unfurnished apartment. N or NW. 2 bedrooms. Moderate rental. WELLington 5-9296
- RESPONSIBLE Young Chemist - Wife - 2 children urgently need 5-6 room unfurnished apartment. North or Northwest. Moderate rental. Whitehall 4-8984

DOHODNINSKI DAVEK

Ze zadnjih 25 let je Mr. Marian Mihaljevich na uslugo trgovcem in zemljiškim lastnikom pri izpolnjevanju njih pol za dohodninski davek (INCOME TAX).

Vam v korist bo, da se posvetujete z Mr. Mihaljevichem predno izpolnete vašo polo za dohodninski davek, kajti on specializira v tem poslu.

Za vašo varnost vam shranimo rekorde za daljšo dobo kot 10 let. Naša pisarna je vam na razpolago skozi celo leto. Ničesar dodatnega se vam ne računa za to zanesljivo in zaupno poslugo.

Ko pridete za izpolnitev vaših pol za dohodninski davek, prinesite s seboj vaše rekorde tikajočih se dohodkov in stroškov za leto 1950.

Urad je odprt vsaki dan od 9. zj. do 6.30 zv.; ob sobotah od 9. zj. do 6. zv.

MIHALJEVICH BROS. CO.
6424 ST. CLAIR AVE., HE 1-6152
DARILNE PAKETE V JUGOSLAVIJO SE SEDAJ LAHKO PRI NAS ZAVARUJE; SAMO 25c ZA \$25 VREDNOSTI.